

Allmänt om förordningen

Data Act syften sammanfattningsvis

Data Act är en del av EU:s strategi för att skapa en konkurrenskraftig och innovativ dataekonomi som ska gynna både privatpersoner och företag genom:

- **Innovation och konkurrenskraft:** Genom att förbättra tillgången till data främjar Data Act innovation och konkurrenskraft inom EU
- **Rättvis tillgång till data:** Data Act säkerställer att användare av uppkopplade produkter och tjänster kan få tillgång till och använda data som genereras av dessa produkter och tjänster. Användare kan också dela data med tredje parter efter eget val
- **Skydd mot orättvisa avtalsvillkor:** Små och medelstora företag skyddas mot orättvisa avtalsvillkor i datautbytesavtal, vilket gör det lättare för dem att delta i datamarknaden
- **Offentlig sektors tillgång till data:** Offentliga myndigheter får tillgång till data som innehas av privata företag vid nödsituationer, som naturkatastrofer
- **Interoperabilitet och molntjänster:** Data Act främjar interoperabilitet mellan olika datatjänster och underlättar byte mellan olika molntjänstleverantörer
- **Skydd av personuppgifter:** Lagen kompletterar befintliga EU-regler om dataskydd och säkerställer att personuppgifter hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Personuppgifter delas till myndigheter endast i exceptionella situationer, som vid naturkatastrofer, pandemier eller terrorattacker, och om data inte kan erhållas på annat sätt

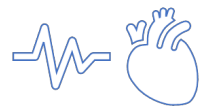
Exempel på produkter som omfattas av Data Act

Industriella produkter: Maskiner och utrustning som används inom jordbruk, tillverkning och andra industriella sektorer

Medicinsk utrustning: Apparater som samlar in och överför data för att övervaka patienters hälsa

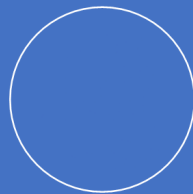
Vad ska datamottagare använda data till?

Utveckling av nya tjänster och produkter: Företag kan använda data för att skapa innovativa lösningar och förbättra befintliga produkter

Eftermarknadstjänster: Data kan användas för att erbjuda reparationer och underhåll av produkter, vilket kan leda till lägre kostnader för konsumenterna

Offentliga tjänster: Myndigheter kan använda data för att hantera nödsituationer som naturkatastrofer och folkhälsokriser

Forskning och analys: Data kan användas för att genomföra forskning och analyser som kan bidra till samhällsutveckling och innovation

Bred användning som får påverkan på personuppgifter och integritet

Data Act förhåller sig till GDPR

Några definitioner och begrepp

- **Datahållare** är en fysisk eller juridisk person som har en rätt eller skyldighet att använda och tillgängliggöra data
- **Datamottagare** är en fysisk eller juridisk person som agerar för syften kopplade till personens näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke och som är en *annan än användaren* av en uppkopplad produkt eller tillhörande tjänst, för vilken datahållaren gör data tillgängliga
- **Användare** är en fysisk eller juridisk person som *äger* en uppkopplad produkt eller till vilken tillfälliga rättigheter att använda den uppkopplade produkten har överlåtits genom avtal, eller som erhåller tillhörande tjänster.
- **Registrerad** är registrerad som avses i artikel 4.1 i förordning (EU) 2016/679.
- **Personuppgifter** är personuppgifter enligt definitionen i artikel 4.1 i förordning (EU) 2016/679.

- **Data** är varje digital återgivning av handlingar, fakta eller information och varje sammanställning av sådana handlingar, fakta eller information, även i form av ljudupptagningar, bildupptagningar eller audiovisuella upptagningar.
- **Metadata** är en strukturerad beskrivning av innehållet i eller användningen av data som underlättar sökningen i eller användningen av dessa data.
- **Behandling** är en åtgärd eller kombination av åtgärder som utförs på data eller datamängder, oberoende av om de utförs automatiserat eller inte, såsom insamling, registrering, organisering...
- **Profilering** är profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679.
- **Uppkopplad produkt** är en vara som erhåller, genererar eller samlar in data om sin användning eller om sin miljö, och som kan kommunicera produktdata via en elektronisk kommunikationstjänst, fysisk åtkomst, åtkomst genom uppkoppling eller åtkomst i enheten, och vars huvudfunktion *inte* är att lagra, behandla eller överföra data för någon annan part än användaren.
- **Tillhörande tjänst** är en digital tjänst, annan än en elektronisk kommunikationstjänst, inbegripet programvara, som är ansluten till produkten vid tidpunkten för köp, hyra eller leasing på ett sådant sätt att den uppkopplade produkten inte skulle kunna utföra en eller flera av sina funktioner utan den, eller som senare ansluts till produkten av tillverkaren eller en tredje part för att lägga till, uppdatera eller anpassa funktioner hos den uppkopplade produkten.

Data Act och framtida utmaningar

- Avsaknad av säkra och beprövade processer för datadelning via uppkopplade produkter
- Förenlighet med annan integritetslagstiftning är svår att överblicka
- Intresset av datadelning kan stå i konflikt med integritetsintressen och konkurrensintressen
- Teknisk kunskap, erfarenhet och förmåga kan saknas
- Osäkerheter kring tillämpningen av Data Act – inga vägledande tillsynsärenden eller domar
- Teknisk utveckling går snabbare än lagstiftning
- Stora datamängder som ska tillgängliggöras medför potentiellt stora risker

Revisions #2

Skapad 2 juni 2025 20:31:02 av Jakob Söderbaum

Uppdaterad 2 juni 2025 20:44:01 av Jakob Söderbaum